

299.5

TON

2006

TS. ĐỖ MINH HỢP

(Chủ biên)

TÔN GIÁO PHƯƠNG ĐÔNG

(QUÁ KHỨ VÀ HIỆN TẠI)

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

V-D4/ 751

NHÀ XUẤT BẢN TÔN GIÁO

Hà Nội - 2006

MỤC LỤC

Trang

Lời nói đầu

9

Chương 1. Tôn giáo và tôn giáo học

13

1. Những chức năng cơ bản của tôn giáo

14

2. Khái quát lịch sử nghiên cứu tôn giáo

17

3. Tôn giáo như một hệ thống tự trị

27

Chương 2. Xã hội và tôn giáo ở phương Đông

33

1. Quan niệm về phương Đông

34

2. Quyển lực chính trị ở phương Đông

39

3. Cơ cấu xã hội ở phương Đông

43

4. Tôn giáo ở phương Đông

47

**Chương 3. Sự xuất hiện các tôn giáo sơ khai
và hình thức của chúng**

50

1. Sự hình thành các cơ sở của ý thức tôn giáo

51

1.1. Tô tem giáo

53

1.2. Vật linh giáo

56

1.3. Linh hồn giáo

57

1.4. Bái vật giáo

61

1.5. Thần thoại nguyên thủy

63

2. Sự du nhập và ảnh hưởng lẫn nhau giữa các
nền văn hoá

64

3. Quan niệm tôn giáo thời kỳ đồ đá mới

66

Chương 4. Các hệ thống tôn giáo trong xã hội Cận đông cổ	75
1. Sự xuất hiện các hệ thống tôn giáo đầu tiên	79
2. Hệ thống tôn giáo Nhị hà cổ	82
3. Hệ thống tôn giáo Ai Cập cổ	88
4. Đạo Thiện (Mazdeisme)	94
Chương 5. Do Thái giáo	103
1. Sự xuất hiện Giave giáo	105
2. Người Do Thái ở Palestin	109
3. Kinh thánh	112
4. Những phép mầu và những truyền thuyết trong Cựu ước	114
5. Do Thái giáo của người Do Thái lưu vong	119
6. Do thái giáo và lịch sử văn hoá phương Đông	122
Chương 6. Thiên Chúa giáo	125
1. Sự xuất hiện của Thiên Chúa giáo	126
2. Do Thái giáo và Thiên Chúa giáo	128
3. Các cuộc tranh luận về Chúa Giêsu Kitô	130
4. Những cơ sở của học thuyết Thiên Chúa giáo	134
5. Những thủ lĩnh có phép mầu của Thiên Chúa giáo nguyên thủy	154
6. Sự chuyển hoá của Thiên Chúa giáo nguyên thủy	155

7. Cơ Đốc giáo và phong trào Cải cách giáo hội	159
8. Giáo hội Chính thống giáo Hy Lạp	163
9. Thiên Chúa giáo và truyền thống văn hoá châu Âu	165
10. Thiên Chúa giáo ở các nước phương Đông	167
Chương 7. Hồi giáo	171
1. Sự xuất hiện và phổ biến Hồi giáo	171
1.1. Arập trước Hồi giáo	173
1.2. Hanit (các nhà tiên tri-truyền giáo) và Muhamét	177
1.3. Học thuyết Muhamét	178
1.4. Muhamét ở Medina	180
1.5. Hồi giáo ở Ấn Độ và các nước phương Đông khác	190
2. Lý luận và thực tiễn của Hồi giáo	191
2.1. Kinh Côran	192
2.2. Nội dung kinh Côran	197
2.3. Chú giải kinh Côran	199
2.4. Vấn đề thế giới quan trong Hồi giáo	202
2.5. Vấn đề quan hệ xã hội trong Hồi giáo	206
2.6. Đức tin của Hồi giáo	207
2.7. Những quy định và cấm đoán của Hồi giáo	214
2.8. Nghi lễ Hồi giáo	216
2.9. Những ngày lễ trong Hồi giáo	218

Chương 8. Tôn giáo ở Ấn Độ	221
1. Tôn giáo Ấn Độ cổ (kinh Veda, kinh Upanishad và Bàlamôn giáo)	221
1.1. Nền văn minh Ấn Độ cổ. Arya và kinh Veda	223
1.2. Các thần linh trong kinh Rigveda	225
1.3. Sự biến hoá của Veda giáo	226
1.4. Bàlamôn giáo	229
1.5. Upanishad	232
1.6. Triết học Upanishad	233
1.7. Karma	235
1.8. Brahman, Atman, Tat, Om (Aum)	237
1.9. Các cơ sở của triết học tôn giáo Ấn Độ	239
1.10. Sankhya	241
1.11. Yoga	243
1.12. Vedanta	246
2. Các học thuyết đối lập: Giai na giáo và Phật giáo	248
2.1. Giai na giáo	250
2.2. Phật giáo	258
3. Hindu giáo (Ấn Độ giáo)	281
3.1. Sự xuất hiện của Hindu giáo	282
3.2. Các cơ sở triết học của Hindu giáo	287
3.3. Hindu giáo và Hồi giáo. Hiện đại hoá Hindu giáo	290

Chương 9. Tôn giáo ở Trung quốc	309
1. Thần linh, tổ tiên và nghi lễ ở Trung Quốc cổ	309
1.1. Thời nhà nhà Ân và Thương đế	311
1.2. Bói toán thời nhà Ân	312
1.3. Nhà Chu và việc thờ cúng Thương đế	313
1.4. Thờ cúng tổ tiên	315
1.5. Nhà tư tế – quan lại	316
1.6. Nghi lễ dưới thời Chu	317
1.7. Hệ thống biểu tượng nghi lễ và nội dung triết học của chúng	319
2. Khổng tử và Khổng giáo	320
2.1. Khổng tử (551-479 tr.cn.)	321
2.2. Lý tưởng xã hội của Khổng tử	323
2.3. Chế độ xã hội theo Khổng tử	328
2.4. Thờ cúng tổ tiên và chuẩn tắc "hiếu"	330
2.5. Thờ cúng gia đình và dòng họ	332
2.6. Khổng giáo và phái Pháp gia	335
2.7. Sự chuyển biến của Khổng giáo	340
2.8. Giáo dục Khổng giáo	343
2.9. Hệ thống thi cử và tầng lớp nho sĩ	346
2.10. Tầng lớp nho sĩ trong lịch sử Trung Quốc	348
2.11. Khổng giáo – điều tiết đời sống Trung Quốc	350

3. Đạo giáo	354
3.1. Triết học Đạo giáo	355
3.2. Đạo giáo đời nhà Tần – Hán (thế kỷ III tr.cn. – thế kỷ III sau cn.)	357
3.3. Khởi nghĩa "Khăn vàng" của nông dân theo Đạo giáo	359
3.4. Đạo giáo bàn về việc đạt tới sự bất tử	361
Chương 10. Sintô giáo	365
1. Sự hình thành Sintô giáo	365
2. Hồn hợp hoá tôn giáo (giáo lý)	366
3. Sự tiến hoá của Sintô giáo	369
4. Giáo phái, nghi lễ và các ngày lễ	375
5. Tình hình tôn giáo mới ở Nhật Bản	377
Chương 11. Lạt ma giáo	385
1. Nguồn gốc của Lạt ma giáo. Mật tông	386
2. Các giai đoạn hình thành của Lạt ma giáo	388
3. Hoạt động của Tsongkhapa	390
4. Đạt lai Lạt ma và lý luận hoá thân	393
5. Các cơ sở của lý luận Lạt ma giáo	394
6. Đạo đức Lạt ma giáo	397